

Zondag 15 september 2019 – zangdienst

Over Psalm 42

Ergens las ik:

Tranen zijn woorden die over je wangen rollen.

Tranen zijn als woorden - vanwege het verdriet in onze leven. Dat niet onder woorden te brengen is. We missen geliefden. We denken aan hen en voelen de lege plaats die ze achterlaten. We missen een vader of moeder, een broer of zus, een kind, een baby, een goede vriend, een oma of een opa.

Tranen rollen over onze wangen. Niet iedereen kan trouwens goed huilen. Bij de een zitten de tranen hoger dan de ander. Soms zijn er in onze ogen geen tranen, maar wel in onze ziel.

Bij al ons verdriet is het mooi om die hoopvolle woorden te horen uit Openbaring: 'Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen.' Eens zal het zover zijn. Maar nu is het nog niet zover en zijn de woorden uit Psalm 42 vaak beter op hun plek: 'Tranen zijn mijn brood, dag en nacht ben ik verdrietig. Want heel de dag hoor ik zeggen: 'Waar is nu je God?'

En misschien is het wel door die vraag dat de psalmdichter blijft verlangen naar God. Bij God zoekt hij zijn inspiratie, zijn moed om verder te gaan.

En het verlangen naar God voelt als dorst. En dan niet een klein beetje dorst.

Daarom zingen de meesten van u, denk ik ook liever over het ‘hijgend hert’ – dat klinkt toch dorstiger dan een ‘moede hinde’.

Het roept een dorstgevoel op van iemand die het liefst met open mond onder de kraan zou gaan liggen. Zo groot is die dorst. Maar in plaats van een stroom helder water zijn er alleen die zoute druppels van de tranen op de wangen.

‘Waar is dan jouw God?’ – hoor je de hele dag zeggen. En dat vraag jij jezelf ook af. Daarom is onze ziel onrustig in ons. In onze dorst/verlangen naar God roert zich onze ziel. Onze tranen zijn als de vraagtekens bij die vraag/klacht: ‘Waar is God?’

De dichter van de psalm ziet God niet in zijn tranen.

Maar wel in grotere hoeveelheden water. Hij ziet God in de vloedgolven en de waterstromen die over hem heen slaan. Al uw golven slaan zwaar over mij heen.

Dat is overdrachtelijk bedoeld: allerlei gevaren en tegenslagen, oorlog en bedreiging, ziekte en dood. Als vloedgolven over een mens heen. En we zien inde afgelopen dagen weer genoeg beelden van de kracht van het water.

De dichter verlangt naar God als een dorstig hert naar water. Maar het water waarin hij God ziet is die watervloed die op hem af komt.

Hij ziet God in het kolkende water - niet in zijn tranen.

Misschien stelt u die vraag zelf ook wel: ‘God, waar bent U nou?’ Het kan ook zijn dat iemand anders de vraag

stelt: ‘Waar is die God van jou nou?’ Wat moet je dán zeggen? Dan sta je met een mond vol tanden.

En misschien met tranen in je ogen. Want je hebt je geliefde verloren. Of je hebt afscheid moeten nemen van je gezondheid. En bovendien lijkt God zo ver weg.

God is verdwenen in die donkere vloed. Je voelt je van God verlaten!

En dan klinkt in de psalm steeds dat hoopvolle refrein: ‘Wat ben je bedroefd, mijn ziel, en onrustig in mij. Vestig je hoop op God, eens zul je Hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt.’

Dit is het refrein van Psalm 42 en 43 (die vormen samen één psalm). De dichter spreekt tot zijn ziel. Hij luistert naar zijn ziel en hij stelt vragen: ‘Wat ben je bedroefd en onrustig?’ En het wonderlijke is, dat de dichter op de bodem van zijn ziel hoop vindt. Geestkracht. Inspiratie.

Het is alsof een stem van hoop opklinkt uit zijn ziel. Alsof Gods stem opklinkt uit zijn eigen ziel en hem moed inspreekt. ‘Blijf hopen op God!’ Want ‘eens verschijn ik voor de Heer, vindt mijn ziel het danklied weer. Hij, mijn God, Hij heeft mijn leven dikwijls aan de dood ontheven’.

Vanuit je ziel hoor je dan het antwoord op de vraag: ‘Waar is nu je God?’ Je God is dichterbij je dan je dacht. Zou het zo kunnen zijn, dat God zich meer laat zien in tranen dan in de golven die over je heen slaan?

Wij vragen naar God en wij missen God, als die vloedgolf, het water, over ons komt, als wij worden

getroffen door verdriet en tegenslag.
Maar zouden we God niet dichterbij kunnen vinden?

In onze tranen?

In ons verlangen naar God. We zijn geneigd om God
buiten onszelf te zoeken. In de wereld om ons heen.

Maar zouden we God niet eerder kunnen vinden ín
onszelf? In onze ziel die verlangt naar God?

Dat wij dan, als is het soms maar even, zullen ervaren dat
God met ons meegaat...

als de hand die al onze tranen wist.

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk

ds. Hillegonda Ploeger